EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 31.3.2020
COM(2020) 117 final

2020/0046 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het namens de Europese Unie in het Comité havenstaatcontrole van het Memorandum van overeenstemming van Parijs inzake havenstaatcontrole in te nemen standpunt

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel betreft het besluit tot vaststelling van het namens de Unie in het Comité havenstaatcontrole van het Memorandum van overeenstemming van Parijs inzake havenstaatcontrole in te nemen standpunt in verband met de beoogde vaststelling van de nodige besluiten voor de correcte werking van de EU-regeling inzake havenstaatcontrole (PSC), zoals beschreven in Richtlijn 2009/16/EG[1].

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

2.1. Het Memorandum van overeenstemming van Parijs inzake havenstaatcontrole

Het Memorandum van overeenstemming van Parijs ("het memorandum") voorziet in een internationale inspectieregeling voor buitenlandse schepen in andere nationale havens door ambtenaren voor havenstaatcontrole om na te gaan of de bekwaamheid van de kapitein, de officieren en de bemanning aan boord, de staat van het schip en de uitrusting voldoen aan de vereisten van de internationale verdragen en of het vaartuig wordt bemand en geëxploiteerd in overeenstemming met het toepasselijke internationale recht. Het memorandum is ondertekend op 26 januari 1982.

Richtlijn 2009/16/EG (zoals gewijzigd) bevat de procedures en instrumenten van het memorandum. Alle EU-lidstaten met zeehavens[2] alsook Canada, Rusland, IJsland en Noorwegen zijn lid van het memorandum. De Europese Unie is geen lid van het memorandum.

2.2. Beoogde handeling van het Comité havenstaatcontrole van het Memorandum van overeenstemming van Parijs

De havenstaatcontrole kan in de EU alleen functioneren als elk jaar een aantal besluiten worden genomen in het kader van het memorandum. Die besluiten worden bij consensus genomen door het Comité havenstaatcontrole (CHSC), dat elk jaar in mei vergadert. Krachtens Richtlijn 2009/16/EG zijn besluiten die door het passende bevoegde orgaan van het memorandum worden genomen, bindend voor de lidstaten van de EU.

3. NAMENS DE UNIE IN TE NEMEN STANDPUNT

Overeenkomstig artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie moet het namens de Unie in te nemen standpunt in internationale organisaties, zoals het

---

[1] Richtlijn 2009/16/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende havenstaatcontrole (PB L 131 van 28.5.2009, blz. 57).

[2] België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Italië, Nederland, Portugal, Spanje en het Verenigd Koninkrijk zijn op 26 januari 1982 tot het memorandum toegetreden. Bulgarije is op 10 mei 2007 tot het memorandum toegetreden. Kroatië is op 8 november 1996 tot het memorandum toegetreden. Cyprus is op 12 mei 2006 tot het memorandum toegetreden. Estland is op 12 mei 2005 tot het memorandum toegetreden. Letland is op 12 mei 2005 tot het memorandum toegetreden. Litouwen is op 12 mei 2006 tot het memorandum toegetreden. Malta is op 12 mei 2006 tot het memorandum toegetreden. Polen is op 27 november 1991 tot het memorandum toegetreden. Roemenië is op 10 mei 2007 tot het memorandum toegetreden. Slovenië is op 15 mei 2003 tot het memorandum toegetreden.

Memorandum van overeenstemming van Parijs, wanneer die organisaties handelingen met rechtsgevolgen moeten vaststellen, worden vastgesteld bij besluit van de Raad, op voorstel van de Commissie.

In 2016 is bij Besluit (EU) 2016/381 van de Raad[3] het standpunt bepaald dat namens de Europese Unie in het CHSC moet worden ingenomen voor de periode 2016-2019. Het besluit van de Raad werd vastgesteld volgens een tweeledige benadering. In het besluit zelf zijn de leidende beginselen en richtsnoeren voor het standpunt van de Unie op meerjarenbasis beschreven. Dat standpunt werd voor elke jaarlijkse zitting van het CHSC aangepast via non-papers van de Commissie, die werden besproken in de Groep zeescheepvaart van de Raad. Het doel van het onderhavige voorstel is het standpunt van de Unie in het Comité havenstaatcontrole vast te stellen voor de periode 2020-2024.

De in dit voorstel opgenomen benadering is toe te schrijven aan de kenmerken van het besluitvormingsproces in het memorandum. Volgens de interne regels van het memorandum moeten de leden en de werkgroepen die belast zijn met de opstelling van richtsnoeren en instructies alle documenten uiterlijk zes weken voor de vergadering van het CHSC indienen. Pas als alle documenten zijn ingediend, kan de Commissie van start gaan met haar analyse, teneinde een voorstel voor een gecoördineerd standpunt van de Unie overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU op te stellen dat vervolgens door de Raad moet worden aangenomen. Aangezien er slechts weinig tijd is voor de analyse, de voorbereiding van het voorstel van de Commissie en de aanneming ervan door de Raad, is de procedure voor de jaarlijkse vaststelling van het standpunt van de Unie uiteengezet in bijlage 2.

4. RECHTSGRONDSLAG

4.1. Procedurele rechtsgrondslag

4.1.1. Beginselen

Artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van besluiten tot bepaling van de "*standpunten die namens de Unie worden ingenomen in een krachtens een overeenkomst opgericht lichaam, wanneer dit lichaam handelingen met rechtsgevolgen vaststelt, met uitzondering van handelingen tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst*".

Artikel 218, lid 9, VWEU is van toepassing ongeacht of de Unie lid is van het betrokken lichaam dan wel partij is bij de desbetreffende overeenkomst[4].

Het begrip "*handelingen met rechtsgevolgen*" omvat ook handelingen die rechtsgevolgen hebben uit hoofde van de op het betrokken lichaam toepasselijke bepalingen van het internationaal recht. Onder dit begrip vallen ook instrumenten die in het kader van het

[3] Besluit (EU) 2016/381 van de Raad van 14 maart 2016 inzake het namens de Europese Unie in te nemen standpunt in het Comité havenstaatcontrole van het Memorandum van overeenstemming van Parijs inzake havenstaatcontrole (PB L 72 van 17.3.2016, blz. 53).

[4] Arrest van het Hof van Justitie van 7 oktober 2014, Duitsland/Raad, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punt 64.

internationaal recht niet bindend zijn, maar die "*beslissende invloed [hebben] op de inhoud van de regelgeving die de wetgever van de Unie vaststelt*"[5].

4.1.2. Toepassing op het onderhavige geval

Het Memorandum van overeenkomst van Parijs is een krachtens een overeenkomst opgericht lichaam.

De door het memorandum aan te nemen handeling is een handeling met rechtsgevolgen. De beoogde handeling kan een beslissende invloed hebben op de inhoud van de EU-wetgeving, namelijk Richtlijn 2009/16/EG betreffende havenstaatcontrole, aangezien het CHSC van het Memorandum van overeenstemming van Parijs een aantal besluiten aanneemt die elk jaar moeten worden genomen om de correcte werking van de richtlijn te garanderen.

De beoogde handeling vormt geen aanvulling op of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst. De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 218, lid 9, VWEU.

4.2. Materiële rechtsgrondslag

4.2.1. Beginselen

De materiële rechtsgrondslag voor een overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU aan te nemen besluit wordt in de eerste plaats bepaald door de doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling ten aanzien waarvan namens de Unie een standpunt wordt ingenomen. Als de beoogde handeling een tweeledige doelstelling heeft of bestaat uit twee componenten, waarvan er een kan worden gezien als hoofddoelstelling of overwegende component, terwijl de andere doelstelling of de andere component slechts ondergeschikt is, moet het overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU aan te nemen besluit op één materiële rechtsgrondslag worden gebaseerd, namelijk die welke vereist is gelet op de hoofddoelstelling of de overwegende component.

4.2.2. Toepassing op het onderhavige geval

De hoofddoelstelling en de inhoud van de beoogde handeling hebben betrekking op vervoer. De materiële rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 100, lid 2, VWEU.

4.3. Conclusie

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is artikel 100, lid 2, VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU.

[5] Arrest van het Hof van Justitie van 7 oktober 2014, Duitsland/Raad, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punten 61 tot en met 64.

2020/0046 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het namens de Europese Unie in het Comité havenstaatcontrole van het Memorandum van overeenstemming van Parijs inzake havenstaatcontrole in te nemen standpunt

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 100, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Het Memorandum van overeenstemming inzake havenstaatcontrole (hierna het "memorandum" genoemd) is op 26 januari 1982 in Parijs ondertekend en is op 1 juli 1982 in werking getreden. Overeenkomstig afdeling 8.1 van het memorandum kan elke maritieme autoriteit wijzigingen voorstellen. Overeenkomstig afdeling 7.1 van het memorandum is het Comité havenstaatcontrole (CHSC) samengesteld uit een vertegenwoordiger van elk van de maritieme autoriteiten en van de Commissie en beschikt het over de in afdeling 7.3 vermelde bevoegdheden. Het is wenselijk het namens de Unie in het CHSC in te nemen standpunt te bepalen, aangezien de door de bevoegde instantie van het memorandum genomen besluiten van belang zijn voor het rechtskader van de Unie, namelijk Richtlijn 2009/16/EG van het Europees Parlement en de Raad[6].

(2) In Richtlijn 2009/16/EG, zoals gewijzigd, wordt de EU-regeling inzake havenstaatcontrole beschreven en wordt de eerdere EU-wetgeving op dit gebied, die sinds 1995 in voege is, geherformuleerd en versterkt. Die EU-regeling is gebaseerd op de bestaande structuur van het Memorandum van overeenstemming van Parijs inzake havenstaatcontrole, een internationale organisatie die is opgericht in 1982. Wat de lidstaten betreft, brengt Richtlijn 2009/16/EG de procedures, instrumenten en werkzaamheden van het memorandum daadwerkelijk binnen de werkingssfeer van de EU-wetgeving.

(3) Het CHSC van het memorandum komt jaarlijks bijeen en besluit tijdens zijn vergaderingen over een aantal agendapunten die noodzakelijk zijn voor de werking van Richtlijn 2009/16/EG.

(4) Volgens de interne regels van het memorandum moeten de leden en de werkgroepen die belast zijn met de opstelling van richtsnoeren en instructies alle documenten uiterlijk zes weken voor de vergadering van het CHSC indienen. Pas als alle documenten zijn ingediend, kan de Commissie van start gaan met haar analyse, teneinde een voorstel voor een gecoördineerd standpunt van de Unie overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU op te stellen. Aangezien er weinig tijd is voor deze analyse

[6] Richtlijn 2009/16/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende havenstaatcontrole (PB L 131 van 28.5.2009, blz. 57).

en voor de opstelling van een voorstel, moeten de richtsnoeren en beleidslijnen voor het meerjarige standpunt van de Unie, samen met het kader voor de jaarlijkse nadere bepaling van het standpunt van de Unie, worden vastgesteld.

(5) Dit besluit heeft betrekking op de periode 2020-2024.

(6) Het standpunt van de Unie moet worden uitgedrukt door de lidstaten van de Unie, waarvan de maritieme autoriteiten lid zijn van het CHSC van het memorandum, en die gezamenlijk optreden,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het namens de Unie op de jaarlijkse vergadering van het Comité havenstaatcontrole (CHSC) van het Memorandum van overeenstemming van Parijs inzake havenstaatcontrole ("het memorandum") in te nemen standpunt is opgenomen in bijlage I bij dit besluit.

Artikel 2

De jaarlijkse nadere bepaling van het namens de Unie op de jaarlijkse vergaderingen van het CHSC van het memorandum in te nemen standpunt, is opgenomen in bijlage II bij dit besluit.

Artikel 3

Uiterlijk tegen de jaarlijkse vergadering van het CHSC van het memorandum in 2024 wordt het in artikel 1 bedoelde standpunt door de Raad beoordeeld en, waar nodig, op voorstel van de Commissie door de Raad herzien.

Artikel 4

Het in artikel 1 bedoelde standpunt wordt tot uitdrukking gebracht door de lidstaten van de Unie die lid zijn van het CHSC van het memorandum en die gezamenlijk optreden.

Artikel 5

Dit besluit is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter